

INÍGO URKULLUREN INBESTIDURA DISKURTSOA.
EUSKO LEGEBILTZARRA 2012.12.12.

NOTA: Sólo será válido el discurso pronunciado por el orador durante su intervención

Eusko Legebiltzarraren hamargarren legealdi honi, aurreko bederatzietan bidea ireki eta jorratu dutenen oroimen eta aitormen batekin eman nahi diot hasiera.

Bederatzi legealdi hauetan, gu guztiontzat Herri hobea egiteko ideala partekatu duten emakume eta gizonak.

Beren Herriarekin konprometitu diren ordezkari publikoak, beren onena eman dute, Euskadiren aurrerapen ekonomiko, sozial eta kulturala bultzatzeko.

Legebiltzarkide jaun andreak dira, puntu honetara ekarri gaituzten proposamen eta egitasmoak landu, eztabaidatu eta adostu dituztenak.

Herriaren zerbitzura egoteko bokazioa duten pertsonak, besteen alde lan egin dutenak, hiritarrak politikatik hain urrun sentitzen diren une hauetan.

Kasurik gehienetan, legealdia amaitzean, Herriaren zerbitzura lan egin izanak ematen duen poztasuna sentitu dute.

Eta, aldi berean, seguru aski, ez dute beren eskuzabaltasunaren neurriko esker onik jaso.

Gaurko honetan, zerbitzu publikoaren garrantzia aldarrikatu nahi dut, bokazio politikoa elikatzen duen interes komunitario eta kolektiboaren garrantzia.

Ekimen politiko bat, bere egitekoa akordioak bilatzean oinarritzen duena; gutako bakoitzak apur batean amore emanez, denok izan dezagun aurrera egiteko aukera.

Denborak ematen digun ikuspegiarekin, une ona da, gu baino lehen izan diren legebiltzarkideei, oraingoa Euskadi hobea delako errealitate ukaezina adieraztea. Demokraziaren hasieran, euskal erakundeak martxan jartzeko une hartan ezagutu genuena baino askoz hobea.

Euskadi hau ere bada, bere gaitasun eta eskuzabaltasunaren fruitu, bere lan eta esfortzuen ondorio.

Gaur, hamargarren legealdi honen hasieran, aukera ona da, aurreko bederatzietan egon direnei “eskerrik asko” esateko.

Pertsona hauetako asko eta asko, ez daude orain gure artean, eta oroimen berezia eskaini nahi diegu.

Pertsona hauetako batzuek beren haragi eta odoletan sufritu zuten terrorismoaren bortxa eta indarkeria. Heriotza, mina, etsipena eta xantai bidegabe eta onartezina.

Biktima guztiak, hildakoak, sufritu zutenak, beren sinesmen eta ideiangatik jazarriak izan zirenak.

Biktima horiek guztiek merezi dute gaur gure oroimen eta aitortza.

Legebiltzar honen konpromisoa merezi dute, gertatutakoa sekula ahaztua izan ez dadin. Baina, batez ere, inoiz gehiago gerta ez dadin.

Nos encontramos en el inicio de un nuevo tiempo.

Un nuevo tiempo en que los ideales se presentan como ideas aquí, en este Parlamento elegido en democracia y libertad por la ciudadanía vasca de Araba, Bizkaia y Gipuzkoa.

Nace un tiempo en el que nadie es perseguido o coaccionado por sus ideas.

El tiempo en que se hace realidad que todas las ideas son libres.

Nace la legislatura de las ideas en democracia y libertad plena.

Desde la democracia, a través del diálogo, la negociación y el acuerdo, todas las ideas se pueden defender en libertad.

En esta Cámara, está reflejada la pluralidad de nuestro País. Estamos todos, y entre todos podemos llegar a compartir nuestros ideales para, como resultado del debate y el acuerdo, hacerlos realidad.

Democracia, Pluralidad, Libertad. No hay excusas que valgan para rehuir el debate. No hay otro foro con más legitimidad democrática. No tiene sentido ya apelar a mesas de partidos ni puntos de encuentro extraños.

Este Parlamento es la mesa, el foro en el que las formaciones políticas vascas deberemos debatir y construir el presente y el futuro de la Comunidad Autónoma Euskadi.

Este es el punto de inicio de esta décima legislatura, **un auténtico reinicio para Euskadi.**

Honakoa da Eusko Legebiltzar honen aurrean aurkezten naizen unea. Lehendakari gai gisa aurkezten naiz, jaun andre agurgarrion aurrean, hurrengo lau urteotarako Gobernu egitasmoaren lerro nagusiak aurkezteko.

Bidea hasteko ardura neureganatzen dut. Pairatzen ari garen egoera larriak eskatzen digun premiarekin eta, aldi berean, irekitzera goazen bide honetan gu guztiok elkartu behar dugula argi jakinik.

Jabetuta nago planteatzen ditudan helburuen garrantziak berak derrigortzen gaituela, “akordioa” hitza irekitzen dugun legealdiaren aurrealdean idaztera.

Honek, jaun andreok, akordioaren legealdia izan behar du.

Ezberdinen arteko akordioaren legealdia. Halakoak garelako. Ezberdinak gara, baina helburu gisa partekatzen dugu Euskadiren abantzamendua, transformazioa eta aurrerapena.

Honek izan behar du akordioaren legegintzaldia. Euskal lur hau partekatzen dugunon artean, guk guztion artean Euskadirentzako etxe berria eraiki dezagun.

Esta debe ser la legislatura de los acuerdos transformadores.

Y mi afán, como candidato a Lehendakari de este País, es que así sea.

Que el acuerdo fructifique.

Que el acuerdo entre diferentes prospere.

Que el acuerdo de convivencia se instale entre nosotros como mejor garantía de prosperidad para las nuevas generaciones.

Esta será una de mis prioridades desde el primero al último día de esta legislatura.

Es mi palabra.

HIRU KONPROMISO.

Presento hoy ante esta Cámara tres compromisos programáticos para la presente legislatura.

1.- Un Plan por la reactivación económica y un Plan de choque por el empleo. Nuestro objetivo es generar crecimiento, crear riqueza y empleo, ubicando a la persona en el centro de nuestro compromiso, a través de una política social que garantice unos servicios públicos de calidad.

2.- Un Acuerdo por la Paz y la Convivencia.
Desde la Memoria y la Justicia. Una apuesta por un futuro en Concordia.

3.- Un Acuerdo por un Nuevo Estatus Político.
Una vía para fortalecer el autogobierno vasco, sinónimo de más bienestar.

Nuestro País afronta tres retos decisivos en su devenir histórico. Retos urgentes, importantes y trascendentes en el marco de esta legislatura.

Una vez presentados estos retos, plantearé los principios, valores y compromisos que inspiran el Gobierno que propugno.

Será un nuevo Gobierno y también una nueva forma de gobernar para reforzar el compromiso público, el sentido moral de la política y del servicio a la sociedad.

El Gobierno que planteo va a ser más ajustado, va a tener una estructura más reducida y propongo simplificar también la red sociedades y organismos públicos.

Queremos dar ejemplo para un proceso general de ajuste y reorganización del conjunto de la Administración pública vasca que deseamos abordar esta legislatura, incluyendo la revisión de nuestra arquitectura institucional que sustentan el Estatuto de Gernika, la Ley de Territorios Históricos y la Ley Municipal pendiente.

El modelo institucional vasco se ha mostrado eficaz durante las últimas tres décadas. Considero que la mejor forma de reforzarlo es proceder a su actualización, adecuación y reforma.

Hona hemen beraz, Euskal Autonomia Erakundea-Euskadik orain hasiera goazen ziklo politiko berrirako izango dituen erroka eta konpromisoak.

Konbentzituta nago bizi dugun errealitate politiko, sozial eta ekonomikoaren diagnosi zuzen eta egokia dugula.

Gure inguruko errealitateak zailtasun ekonomikoak erakusten dizkigu.

Europar herrialde askotan Ongizate Estatuaren zutabeak kolpatzen ari den krisi larria.

Herri hauetan ezinbesteko ikusi dute erreskate ekonomikoa eskatzea.

Atzeraldian daude murgildurik, gorantz doan langabeziarekin eta hazkunderako neurriak martxan jartzeko inolako gaitasunik gabe.

Herrialde hauetan ere, aurreikuspen ekonomiko ezkorrak dituzte datorren urteari begira. Hauxe dugu begien aurrean aurkezten zaigun errealitatea.

Egoera latza da. Baina itxaropenez jantzitako mezua adierazi nahiko nuke.

Egoera honetan aukera berriak ere baditugulako.

Ziur nago garrantzizkoari erantzuna emango dion egitasmoa planteatzen ari naizela, hiritarren eskari eta beharrezanean erantzuna emateko.

Konbentzituta nago, elkarrekin lortu egingo dugula Euskadik hurrengo urteotan aurre egin beharko dien erronkak gainditzea.

BERRABIATZE EKONOMIKORAKO ETA ENPLEGURAKO TALKA EGITASMOA.

Aurkezpenari hasiera emateko, orain aldiari eskainiko diot begirada errealista eta zintzoa.

Krisialdi ekonomiko luze, larri eta sakona bizi dugu.

Krisialdi ekonomiko hau, krisi finantzarioak eragin du, eta ondorioz ekarri du krisialdi instituzionala, eta politikoa.

Krisi honek egunero planteatzen dizkigu egoera berriak. Pertsona eta familiak kaltetzen dituelako. Azken bi hamarkada hauetan Euskadin ezagutu izan ez dugun eran.

Krisi honek langabeziaren gorakada itzela eta izugarria eragin izan du azken hiru urteotan. Euskal Autonomi Erkidegoan 171.000 gora langabe ditugu. Pertsona hauek, Lanbidera joan dira, lanpostua bilatzeko ekimenean ari dira beraz.

Enpleguaren beherakadak oraingo bidea jarraituko du.

Are larriagoa dena, ez dago adierazle ekonomikorik, 2013 urtean enplegua berreskuratuko delako itxaropena emango digunik.

Une honetan bizi dugun krisiak egunetik egunera erakusten digu, gure inguru hurbiletan pobrezia eta babesgabetasun latza bizi diren egoeren errealitatea.

Duela bost urte eskas, etxe berriarekin amesten zuten familiek, gaur egun kaleratzean amesgaiztoa sufritzen dute.

Duela gutxi emantzipatu diren gazteak, lanposturik gabe aurkitzen dira eta ez dute etorkizun hurbilean lanpostu berria eskuratzeko aukerarik antzematen.

Langile autonomoak, merkatariak, enpresa eta negozio txikietako arduradunak, kooperatibistak, nekazariak, abeltzainak... denak ari dira atzeraldi ekonomiko honen ondorioak pairatzen.

Egunero bizi dute kontsumoaren beherakada, eskaririk eza.

Eta, kasu askotan, beren jarduerari bultzada berria emateko finantzaketa eta mailegua eskuratzeko ezintasuna ere bai.

Alargun eta pentsiodunek ikusi egin dute beren eros-ahalmen eskasa are makalago egiten dela prezioek gora egin dutelako, eta hori, zehar zergen igoera ezarri delako.

Pertsona horiek guztiek, profesional eta familia horiek guztiek, guri galdetzen digute, **gure begira daude.**

Batasuna eta ekimena eskatzen digute.

Pertsona horiek guztiek larrialdi ekonomikoa bizi dute. Eta egoera horretan dauden bitartean, guk egoera hori nazio larrialdi gisa biziko dugu.

Lehendakari-gai gisa dudan konpromisoa eta, beraz, gure Gobernuaren konpromisoa, beti egongo da ardurari eta ekimenari lotuta.

Gobernu guztien egitekorik garrantzitsuen da hiritar guztientzat ahal dugun ongizate mailarik handiena lortzea.

Hau da neure buruari jarri diodan derrigorra, bizitzea egokitu zaigun aldi honetarako neureganatu dudan konpromisoa.

Eusko Jaurlaritza berriak izango duen testuinguru ekonomikoa benetan larria da.

Hala adierazi dute oraingo Jaurlaritzaren aurreikuspen ekonomikoek. Bost datu emango ditut:

- 2013. urtean, Barne Produktu Gordinaren % 0,8ko hazkunde negatiboa emango da.
- Eusko Jaurlaritzak 700 milioi gutxiago izango ditu bere Aurrekonturako.
- Zorpetze bidezko sarrerak 500 milioitan murriztuko dira, defizitaren helburua betetzeko.
- Langabeziak hazten jarraituko du, eta datorren urtean 16.000 lanpostu galduko dira.
- Eta gainera, Eusko Jaurlaritzaren aurrekontu erretserbak agortu egin dira.

Esta es la difícil realidad que va a enfrentar el próximo Gobierno Vasco en 2013 en la Comunidad Autónoma Euskadi, con el agravante de que la situación de nuestro entorno es también muy negativa.

La recesión y el paro asolan el Estado. Y la situación en Europa tampoco hace previsible una pronta recuperación.

En definitiva, el año que viene vamos a vernos arrastrados por la inercia de la severa recesión con su doble efecto de contracción de la actividad económica y de pérdida de empleo.

La visión aquí plasmada no es positiva, pero esto no impide que mi ánimo sea optimista. Si no creyera que es posible influir en la coyuntura, si no estuviera persuadido de que es necesario resistir para superar los malos augurios, no habría dado un paso adelante en la formalización de mi compromiso como candidato a Lehendakari.

Creo, sinceramente, que este País tiene opciones para salir adelante. Que podemos, no sin esfuerzo, salir del atolladero.

Necesitamos acción, decisión, voluntad, ingenio y colaboración.

Con ese compromiso, señoras y señores parlamentarios, es mi intención, formalizar tras recabar la confianza de esta Cámara, un Gobierno de acción para afrontar, sin pérdida de tiempo, la grave situación económica que padecemos.

Un Gobierno que sea capaz de generar una nueva dinámica positiva de crecimiento y de ilusión colectiva.

Hona hemen bestelako interes eta helburuen ginetik jartzen dudana helburua. Jakin badakit laguntasun eta babes guztiak beharko ditugula.

Nire Gobernuaren ardurakoa izango da ateak zabalik mantentzea eta egoera larri honek eskatzen digun batasuna ahalbidetzea.

Ezagun dut - eta hala ulertzen dut nik bere ñabardura guztiekin -indar politikoez krisiaren aurrean laguntzeko duten gogoaz. Nire ahaleginik handiena egingo dut adostasun ekonomiko gorena lortzerik izan dezagun.

Gu guztiok konturatu gara gobernuko eta oposizioko alderdien arteko adostasun mailarik handiena lortu duten europar herriak direla, sufritzen ari garen krisi ekonomiko hau ondoen daramatenak.

Lehenago esan bezala, gaurko honetan aurkeztu ditugu gure Egitasmoaren ildo nagusiak.

Jaurlaritzak oraingo ekitaldian duen egoera ekonomiko eta finantzarioaren inguruko informazio zehatza jaso bezain laster, Sailen egoera sektoriala zehatz-mehatz ezagutu, eta 2013. urterako aurrekontuen eszenatokia jakin bezain laster, hurrengo Jaurlaritzaren Egitasmoa izango dugu.

Nuestro primer compromiso se centra por tanto en lo prioritario, en la reactivación económica, la recuperación del crecimiento y el empleo.

Tenemos que salir de la recesión y lograrlo cuanto antes.

Vamos a elaborar y presentar una propuesta que incluya estas cinco áreas de actuación:

- Una línea de apoyo a personas emprendedoras y los profesionales autónomos.
- Un programa de impulso a la innovación.
- Un programa para potenciar la internacionalización de las PYMES.
- La activación de la política industrial, y
- Un plan específico para el impulso del empleo juvenil.

Somos conscientes, lo he dicho ya, de que necesitamos cosechar la colaboración y participación de todos, por lo que nos daremos un plazo con objeto de poder contrastar y completar esta propuesta.

Si soy elegido Lehendakari, iniciaré esta labor y junto con las y los Consejeros, nos reuniremos con los representantes de todas las formaciones políticas, reiterando nuestra voluntad de sumar el máximo de fuerzas posibles a este acuerdo.

Adelanto también que solicitaremos un encuentro de trabajo a los máximos responsables de las tres Diputaciones Forales y de EUDEL. Y lo vamos a hacer también con los agentes económicos y sociales de Euskadi.

Fruto de esta iniciativa y de este contraste planteo mi primer compromiso ante este Parlamento Vasco:

Consiste en presentar, una vez aprobado el Presupuesto de 2013, el Plan por la Reactivación Económica y el Empleo del Gobierno Vasco.

Berriz ere esan nahi dut, nire asmoa dela proposamen honen kontrastea lehenestea.

Azken hilabete eta erdi honetan izan ditugun era guztietako harreman eta topaketetan, adostasun maila bat antzeman izan dut. Adostasuna egoeraren diagnostika egiterako orduan, zein premia osoz neurri ekonomiko adostuak hartzeko dugun beharra baieztatzean.

Hiru hilabete ditugu orain, elkarrekin partekatzen dugun helburu horretan aurrera egin dezagun.

Martxan jarri beharko ditugun neurrietarako egutegia zehazteko eta gauzatzeko ahalik eta adostasun mailarik handiena lortzeko erronka dugu.

Berrabiatzeko eta Enplegua sortzeko Egitasmo honek barnean hartuko ditu Euskadin ekonomia errealarari eustearren, kudeatzeko gai izango garen ekimenak.

Ez gara hutsetik hasten. Autogobernuaren beraren tresnak ditugu: Kontzertu Ekonomikoa, barne finantzaketa eredia edo zergak arautzeko gaitasuna.

Oinarri sendoa dugu, lehenago esandakoez gain ehun ekonomiko propioa dugulako, egitura konpentsatu eta orekatuarekin, gaitasun egiaztatuarekin, Euskadin ekonomia produktiboan dugun esperientzia eta eskarmentu profesionalarekin.

Konbentzitura bainago, etorkizunerako izango ditugun aukeren oinarrian dagoela gure gaitasun propioak biziberritzeko izango dugun ahalmena.

Bakoitzak bere lana egiteko garaia dugu oraingoa, iraganean egin genuen moduan.

Krisi bakoitzaren aurrean, hortzak ondo estutu eta eutsi egin izan diogu, beharra izan da aurrera egiteko izan dugun bertutea.

Oraingoan ere lor dezakegu, erakundeetatik emango dugun bultzadizoarekin, gure ehun ekonomikoari lagunduz.

Ataza honi ekiteko orduan, bi uste nagusi ditut:

Lehenengoa guztiz argia da, edozein zalantzatetik kanpo dago.

Guztiz ezinbestekoa da jarduera ekonomikoa eta enplegua mantentzeko neurriak hartzea. Eta,aldi berean, gure enpresak modernizatzeko eta biziberritzeko ekimenak garatzea.

Bigarren usteak esaten digu neurri horiek premiaz eta al bait arinen gauzatu beharra daudela. Zenbat eta arinago martxan jarri, orduan eta eraginkorragoak izango dira.

Horixe baita egoera ekonomiko honek eskatzen diguna.

Lehenengo eta behin, industriari laguntzeko konpromiso irmoa planteatzen dut. Industria gure Barne Produktu Gordinaren % 25a suposatzen du, eta jarduera hori betidanik egon da gure garapen ekonomikoaren oinarrian.

Industria politikaren eredu propioa berreskuratutko dugu, bost ekimen martxan jarritz:

- Berrikuntza sustatu sektore estrategikoetan.
- Produktibitatea hobetu lehiakortasun politikak garatuz.
- Enpresei modernizazio eta sostengatze prozesuan lagundu.
- Euskal enpresen erabaki-zentroen mantentzea babestu, eta
- Gizarte, ekonomia eta industria garapenean lurralde eta eskualdeen arteko oreka sustatu.

Horrekin batera, Herri honetako Enpresa Txiki eta Ertainekiko konpromisoa lehenetsiko dut. Enpresa txiki eta ertain horiek gure euskal ehun ekonomikoaren % 90a direlako.

Biziberritze ekonomikorako bidean, ezinbestean behar ditugu enpresa txiki eta ertainak. Enpresa da enpleguak sortzen dituenak, ez Administrazioa.

Baina, Administrazioak izan behar du enpresak sortzen, ekimenaren bidean dauden eta enplegua eta aberastasuna sortzen dutenen laguntzailerik nagusia.

Kualifikazio handiko profesionalek, autonomoek eta ekintzaileek gure babes eta laguntasuna izango dute dibertsifikazio ekonomikoan, zein sektore gainerakor eta aukera esparru berriak bilatzeko orduan.

Bigarren helburu bat planteatu nahi dut.

Hau da gure finantza sistema propioa, kaudimenduna eta eraginkorra lortzeko bidean aurrera egiteko beharra.

Euskal enpresa eta ekonomia ehunarekin konprometitua. Ekintzaile, industria, merkatari eta jarduera sektore berriekin konprometitua.

Guri dagokigu mailegu erakundeen konpromisoa lortzea, biziberritze ekonomikorako, neurri batean, beharrezkoa izango delako finantzaketa bideak ezartzea.

Nos corresponde, por tanto, lograr el compromiso de las entidades de crédito, porque la reactivación depende en parte de que vuelva a fluir la financiación.

Nuestro hecho diferencial, tanto en lo político como en lo económico e industrial, nos ha permitido ser más resistentes a la crisis mundial y a sus secuelas.

Las economías más dinámicas se caracterizan por su apertura a nuevos modelos de participación y financiación, como los fondos de inversión y capital riesgo, que deben orientarse a incentivar la creación de empresas o impulsar los sectores industriales de futuro. Vamos a propiciar que Euskadi se sume a esta realidad que permita captar fondos para ofrecer financiación a los proyectos de las empresas vascas.

Habida cuenta de las limitaciones de déficit y de endeudamiento, así como la escasa implicación demostrada hasta ahora por las entidades financieras, más preocupadas por recapitalizarse que por atender la demanda de financiación de las empresas, deberemos utilizar toda las capacidades a nuestro alcance para atraer fondos de inversión solventes, no especulativos, que nos ayuden a incentivar la creación de empresas, afianzar sectores industriales de futuro.

En este contexto, planteo el compromiso de crear un fondo de financiación para las PYMES, que ofrezca crédito y liquidez a las empresas vascas.

Sin crédito, sin liquidez en el sistema, las empresas mueren, y con ello crece nuestro nivel de pobreza y de desempleo.

Necesitamos, urgentemente, suministrar “gasolina” al tejido económico para que continúe activo. Por eso, si soy elegido Lehendakari, una acción prioritaria e inmediata del próximo Gobierno será articular con las autoridades financieras y demás agentes implicados un nuevo programa para posibilitar la financiación para autónomos, profesionales y pequeñas y medianas empresas.

El objetivo de este fondo será contribuir al mantenimiento básico, así como al impulso de la actividad de las PYMES y, con ellas, de nuestro tejido económico y social.

Aurrera egiteko erregaia behar dugu, Herria geldi ez dadin.

Finantzaketa behar dugu jarduera enpresariala sustatzeko, industriak, merkataritzak, autonomoek, martxan jarrai dezaten.

Hurrengo Jaurlaritzak bere indar guztia jarriko du horrela izan dadin.

Hirugarren tokian, inbertsio publikoarekin dugun konpromisoa bideratzeko beharra planteatzen dut.

Ezinbesteko helburua da herrialdeen eta hirien garapenerako, aurrerapen ekonomikorako, lehiakortasuna eta enplegua hobetzeko.

Baina, gaur egun, honek talka egiten du baliabide publikoak izateko zailtasunen kontra.

Zentzu honetan iragarri nahi dut, Gobernu berriaren inbertsio publikoaren lehentasuna izango dela pertsonen beharrak asetzea. **Pertsonak, beti lehenago.**

Pertsonengan inbertitzeko momentuak dira, eta horrela gure esfortzua jarriko dugu izaera sozialeko inbertsioetan, Osasunari eta Gizarte Zerbitzuei lotutako ekipamenduetan.

Hauek ere badira Euskadi prestatzeko garaiak, krisitik irteten garenerako egoera egokian egon dadin. Zentzu honetan, gure aktiborik onenean inbertituko dugu. Hau da, giza kapitala, Hezkuntza eta ezagutza.

Nire konpromisoa, gure konpromisoa, esan ditudan bi erronka hauei ekitea ere bada. Esandako arlo biotan euskal ereduaren egiturak mantentzea eta, aldi berean, Herriaren modernizazio eta eraldaketa ekonomikoari ekitea.

Jakin badakigu onenak lehiatzen diren eszenatokian lehiatu beharra dugula. Berrikuntza eta Ezagutza izango da gure lehia.

Basándonos en estos dos pilares, la innovación y el conocimiento, queremos desarrollar esta segunda transformación económica, haciendo de Euskadi un referente en Europa en materia de investigación, tecnología y desarrollo. **Es decir, un referente en la formación y preparación de las personas.**

Vamos a propiciar además un desarrollo económico que resulte armónico, que asuma la preservación de nuestro escenario vital, de nuestro medio ambiente.

El nuevo Gobierno va a ratificar los compromisos ya alcanzados en el ámbito del desarrollo sostenible, el derecho a una vida digna para todas las personas, tanto hoy como mañana, en un entorno de calidad.

Laugarrenez, hona hemen euskal enpresaren etorkizunerako planteatzen dutan konpromisoa. Merkatu globalaren eszenatokian, berrikuntzaren eta lehiakorragoa eta mundura irekiagoa izango den ehun ekonomikoaren nazioartekotzearen aldeko apustua.

Ekonomia lehiakorragoa gure inguruko hiru jarduera sektoreetan, lehen sektoretik eta nekazal mundutik hasita.

Berezko balore bat dute herriari egiten dioten ekarpen ekonomikoagatik, gure Herriaren nortasun sozialarekin duten loturagatik eta, horrekin batera, lurralde orekarako bermea direlako.

Nekazaritza, abeltzaintza, arrantza, lehen sektorea bere osotasunean da Euskadirako garapen ekonomiko eta lehiakorrerako dugun egitasmoaren lehen zati bat.

Jaun andreok, berriz esan nahi dut hau. Gure konpromisoa, lehiakortasunera eta berrikuntzara uztartuta egongo da.

Jakin badakigu Europako herrialderik lehiakorrenak direla beren enpresei zientzia, teknologia eta berrikuntza sistema eskaintzeko aukera dutenak, zuzenean lan egin dezaten.

Sistema honen kudeaketa garatuko dugu, Administrazio publikoaren eta ekimen pribatuaren arteko kontzertazio formulen bidez.

Mi compromiso va a estar con la internacionalización de la economía vasca.

La salida de Euskadi al exterior contribuye decisivamente a nuestras posibilidades de progreso económico en un mercado que es más abierto cada día.

El objetivo es ganar presencia y dimensión en el mercado global.

Para ello es imprescindible que instituciones y empresas impulsemos **una estrategia compartida de “diplomacia económica” para fortalecer la marca “Basque Country”. Reforzando nuestra imagen exterior como País fiable, cumplidor y competitivo.**

Esta apuesta estratégica y decidida por la internacionalización de nuestras empresas y de nuestro País, es la que nos va a permitir ofrecer productos y servicios innovadores con mayores posibilidades de éxito en el mercado exterior.

Nos va a permitir, también, mantener la capacidad de atraer cada vez más visitantes que nos eligen como destino. Reforzar nuestro posicionamiento en la industria turística y de ocio, un sector de actividad emergente y con implantación creciente en Euskadi.

Euskadi ha destacado por ser cuna de grandes navegantes, pioneros que surcaron los océanos y lo mares. Elkano, fue el primero en completar la vuelta al mundo.

Euskadi ha destacado por ser cuna de montañeros y montañeras que desde este pequeño País han ascendido las más altas cumbres del mundo.

Ahora Euskadi tiene que abrirse camino en el mundo económico, en el mercado global.

Ehunka euskal profesional eta enpresa ari dira jardun horretan. Ondo egiten ari dira, eta hobeto egin beharko dute.

Ez dira bakarrik egongo. Gure konpromisoa da bidean laguntzea, bultzatzea, koordinatzea, erantzunak eragiteko, hemen dugun tokia ondo finkatzeko.

Gure Herriaren geroa gure pertsonen etorkizunari lotuta dago, gure langileei gure profesional eta enpresen etorkizunari. **Gure enbaxadorerik onenak dira, eta ez dira sekula bakarrik egongo.**

Ondoan izango gaituzte Euskadirentzako aberastasuna eta enplegua sortzeko bide horretan.

Gobernu berriaren egitekoa izango da euskal enpresek munduan izango duten lana erraztea. Gure egitekoa izango da enpresen, Euskal Unibertsitateen eta euskal Administrazio osoaren arteko harremanaren makineria ondo "koipeztatzea".

Denok "Basque Country" aterkiaren babespean, munduarekin hobeto konektatuta egongo den Euskadi izan dezagun.

“Basque Country” izanak eta izenak lagunduko gaitu mundu zabalean Herri gisa hazten.

Puntu honetan egokia da gogoratzea giza garapen maila handiena duten herriak direla hiru elementu nagusiok uztartzen dituztenak:

- Ondo finkatutako demokrazia parlamentarioa,
- Ekonomia produktibo bat garapen sortzailea, eta
- Gizarte kohesiorako politikak, hiritarrak babesteko eta kalitatezko gizarte zerbitzuak emateko.

Euskal Autonomi Erkidegoak horrek elementu guztiak baditu.
Autogobernua garatu dugun urteotan ezarri eta indartu ditugu. Gure Gobernuak hitza ematen du lan hori hobetzen jarraituko duela.
Zain dugun ataza nagusia da hori.

Hona hemen, beraz, nire Gobernuak izango duen premiazko lehen tasuna, berrabiatze ekonomikoa suspertzeko eta enplegua sortzeko neurriak hartzea.
Une honetan berresten dut elkarrizketarako eta akordiorako dudan jarrera.
Nire helburua da partekatutako erabakiak erraztuko dituen giro lasai eta egokia eragitea.

Dicho todo esto, quiero añadir que somos muy conscientes de las dificultades económicas del día a día, por lo que es preciso adelantar una iniciativa más en el corto plazo.

UN PLAN DE CHOQUE POR EL EMPLEO.

En paralelo a la planificación del futuro y la reactivación de la actividad económica en colaboración con las Diputaciones Forales, **mi Gobierno va a plantear la puesta en marcha de un Plan de choque por el Empleo.**

Un Plan que hoy adelanto y que puede comenzar a ofrecer resultados en un más corto plazo, adoptando iniciativas sobre estas tres áreas básicas de actuación:

- El impulso del autoempleo.
- El fomento del empleo de la juventud, y
- Un programa específico dirigido a las personas paradas de larga duración.

Someteremos también a contraste estas iniciativas, porque también las queremos compartir y completar.

Ahora bien, adelanto con claridad que nos proponemos tomar las decisiones que nos permitan poner en marcha este Plan de choque por el Empleo a la mayor brevedad posible.

El momento es ahora, porque las necesidades que inspiran este Plan se están produciendo ahora.

Amesten dugun eta gure lanaren bidez bilatzen dugun eraikuntza soziala da, pertsona guztiei ongizate ekonomikoa eta bizimodu duina izateko bermea ematen diena.

Hauxe da, zerbitzu publiko den aldetik, ekimen politikoaren lehen eta azken helburu nagusia.

Hauxe beraz, "ongi gorenaren" ordezkari eta arduradun gisa neureganatu dudan konpromiso pertsonala .

KALITATEZKO ZERBITZU PUBLIKOEN ALDEKO POLITIKA SOZIAL BATEN BERMEA.

Voy a cerrar este primer capítulo dedicado a la Reactivación Económica y el Empleo con una mención expresa a la Política Social, con la que mi Gobierno va a estar comprometido desde el primer día.

Soy plenamente consciente de que nuestra misión es velar por el equilibrio y la justicia social, estar más cerca de quien más sufre, de quien más nos necesita.

Nuestro compromiso es garantizar unos servicios sociales de calidad para todas las personas. Primero las personas.

En este sentido, adelanto el compromiso programático del nuevo Gobierno, con unas medidas en seis ámbitos de actividad que, desde el más amplio acuerdo y consenso, permitan:

- Mejorar la garantía y la eficacia de las ayudas sociales.
- Priorizar las políticas de inserción social y laboral.
- Garantizar, desde la colaboración interinstitucional, la sostenibilidad de la financiación de los servicios sociales.
- Incentivar la coordinación entre los diferentes servicios de empleo.
- Favorecer y fomentar el acceso a vivienda protegida en régimen de alquiler social, y
- Ejercer un mayor control y seguimiento de las prestaciones sociales.

Testuinguru honetan, lehentasunen artean aipatu nahiko nuke premiazko beste helburu bat, oinarritzkoa dena, pertsonen segurtasuna hobetzea, alegia.

Terrorismorik gabeko eszenatokia aukera ona da, esfortzu publikoa hiritarrentzako neurriak aplikatzeko ekimenean jartzeko.

Haxe izango da Jaurlaritza berriarentzako ildo nagusi bat.

Quiero centrarme en el objetivo de garantizar una Política Social a favor de unos servicios públicos de calidad que va a inspirar la acción de mi Gobierno.

Nuestra misión va a ser recuperar el prestigio para el sistema vasco de salud, dado que este es uno de los pilares fundamentales de la calidad de vida y el bienestar de la sociedad.

Fuimos la primera Comunidad en garantizar un sistema sanitario tanto público como universal.

Ahora nuestro compromiso se centra en tres ámbitos que ubican a las personas como eje central y que fomentan una cultura de la salud:

- La transformación del sistema, potenciando la atención primaria e integral, garantizando la actualización de los equipamientos, , desarrollando políticas de eficiencia en la gestión.
- El impulso de la participación, protagonismo e implicación de los profesionales, y
- El desarrollo de la innovación y el conocimiento en beneficio del paciente.

Nos proponemos mejorar la eficiencia del sistema vasco de salud, con el objetivo precisamente de garantizar los principios con los que nos sentimos comprometidos: **un sistema sanitario público y universal, que debe mejorar su rendimiento y calidad.**

Honekin batera, gure helbururik nagusienetako bat izango da, bikaintasuna euskal Hezkuntza sistemaren motore gisa berreskuratzea.

Oinarri sendoa dugu, lehenagotik **Itun integratzailea dugulako.**

Une honetan, Itun hori indartu behar dugu, arreta hezkuntza komunitate osoan jarritz.

Ez dugu onartuko Hezkuntza banaketa elementu bihurtzerik. Espainian bada, baina ez Europan.

Madriletik banatzeko inposatzen saiatzen diren eredu horren aurrean, euskal hezkuntzaren autogobernu eredia indartzea planteatuko dugu. Alor honetan hezkuntza komunitate bera oinarrizko subjektua delarik.

Hezkuntza funtsezko sektorea da, dugun aktiborik nagusiena gure giza kapitala delako. Gure etorkizuna prestakuntzan egingo dugun inbertsioaren neurrikoa izango da. Ondorioz, gure egitasmoan, Oinarrizko Hezkuntza, Lanbide Heziketa, Unibertsitatea eta Ikerkuntza, oinarrizko beharizan dira gurea moduko gizarte modernoan.

Eleaniztasuna eta hezkuntza digitala bultzatzea, eta irakasleak prestatzea da Hezkuntza alorrean dugun konpromisoaren gako nagusiak.

Horiei ere lotzen zaie etengabe prestatzeko kultura hedatzeko konpromisoa. Eta baita ere, barneko eta kanpoko ebaluazioari irekita dagoen hezkuntza sistema sustatzea.

Kalitatezko zerbitzu publikoen alorrean baita ere, Kultura aipatu nahi dut, gizarte kohesiorako motorea delako.

Gure konpromisoa honako hau da: **Kultura politika bultzatzea; elkartze, trukatzeko eta elkarriketaren emaitza gisa ulertzea.**

Konpromiso honek lau ardatz jasotzen ditu:

- Hiritar guztiek ondasun kulturalak gozatzeko duten eskubidea.
- Gizarte eragileen parte hartzea.
- Ekoizpena sustatzea industria sortzileen esparruan, eta
- Hiritarren “hazkunde kulturala” sustatzea.

Helburu gisa jarri dugu gure gizartearen bizitasun kulturalari bide berria ematea, ondarea zaintzetik hasita, abangoardia kulturalari eman beharreko arretara.

Era berean, Euskadin konpromisoa bultzatu nahi dugu euskararekin eta elkarbizitza linguistikoarekin. Zuen baimenarekin, gizartearen elkarbizitzarako zutabetzat hartuko dut, elebitasun berdintzaile eta orekatzailean sinesten dudalako. Hiritarrei aukera berdintasuna eta askatasuna egiazki bermatzeko.

Zentzu honetan, Gobernu berriak bere jardunaren bidez erakutsiko du bere konpromisoa. Horretarako, politika proaktibo eta eraginkorra bultzatzea planteatuko du, sendotasun osoz aurrera egin dezagun. Konpromiso honek euskararen erabateko normaltasunera hurbil gaitzan.

Jaun andreok,

Hurrengo hitz hauekin amaituko dut lehen zatia.

Zuek hala erabakitzen baduzue, zuzenduko dudana Gobernuak izango du bere gain, proposamenak egiteko eta aurkezteko ardura, konplizitateak bilatzeko lana.

Hori guztia egingo dugu, gure Herria pairatzen duen krisi honetatik ateratzeko Politika Ekonomikoa eta Politika Soziala definitzeko, beharko dugun ahalik eta adostasun mailarik gorenena lortzearen. Euskal hiritargo osoari ongizatezko zerumuga berria eskaintzeko politikak egin ditzagun.

Ardura hori geureganatuko dugu, argi jakinik, **lan handi honek denon lankidetzeta eta laguntasuna beharko duela.**

Jakin badakit, jakin badakigu, etengabeko erronka izango dela.

Hala neureganatuko dut, hala geureganatuko dugu.

**BAKE ETA ELKARBIZITZARAKO AKORDIOA.
ELKARTASUNEAN OINARRITUTAKO ETORKIZUNA, OROIMEN ETA
JUSTIZIATIK ABIATUTA.**

Aurkezpenaren hasieran, begirada errealista egin diot orain aldiari.

Zuen baimenarekin, begirada itxaropentsua egin nahiko nioke etorkizunari. Konbentzituta bainago aukera bakar eta egiazkoa dugula oraingoa. Herri gisa bizi izan dugun historia hurbilean ezezaguna. Aukera historikoa.

Bakea finkatzeko eta Euskadin Elkarbizitza oinarritzeko aukera dugu.

Alor honetan ere asko partekatzen dugu, ezberdinen arteko akordioa behar dugula argi izanik.

Hasiera ematen diogu Eusko Legebiltzarraren hamargarren legegaldiari.

Lehenago konpartitu ez genituen oinarritzeko printzipioak eta baloreak partekatzeko bidean gaude.

Azken urte honetan, asko irabazi dugu, eta ez dugu ezer galdu.

Todos los partidos políticos aquí representados, nos hemos presentado ante la sociedad con programas e ideas que pueden ser convergentes en esta materia.

Debemos compartir el principio básico de la dignidad humana y asumimos que ninguna causa se puede anteponer al respeto a la vida.

Debemos compartir el pluralismo de nuestra sociedad y el compromiso con la democracia, única vía posible para defender los proyectos y las propuestas para el futuro de nuestra sociedad en convivencia.

Debemos compartir la voluntad de alcanzar acuerdos mediante el diálogo y el consenso, y sabemos que este Parlamento es el foro para conseguirlo.

La oportunidad que se nos presenta es el gran reto de nuestra generación.

Es una oportunidad individual y colectiva, social y cultural, incluso económica, porque somos conscientes de que la consolidación definitiva de la Paz es también un motor que favorece el progreso de nuestro País.

La Paz y la convivencia es la oportunidad histórica con la que nos encontramos.

No la podemos frustrar, porque sabemos que la sociedad vasca no nos lo perdonaría.

La sociedad nos demanda que seamos capaces de ponerla en valor, construirla, garantizarla y legarla a las generaciones futuras.

La sociedad anhela además que lo hagamos juntos. Demanda y anhela el acuerdo entre todas las fuerzas políticas aquí representadas.

Paz y Convivencia están ante nosotros y nosotras.

La oportunidad es cierta y se da cita aquí, en esta misma sede del Parlamento Vasco, en este mismo arranque de la décima legislatura.

Nos encontramos en el Parlamento, que es el foro público del debate.

Ahora bien, estoy convencido de que, en este foro, sabremos avanzar en esta cuestión con los valores de la discreción y la lealtad que su consecución definitiva nos exigen.

Urte gehiegi daramatzagu aldean, eta ez dugu gure burua engainatzen, arriskuak aurreikus ditzakegu.

Biktimak pertsonalki ezagutu ditugu eta ezagutzen ditugu, eta jakin badakigu ezin direla behar duten ordainik gabe geratu.

Oinarrizkoenetik hasita, ordain morala. **Bakea Oroimena delako.**

Zentzugabekeria sufritu dugu gure gizartean, iraina, laidoa, gorrotoa.

Agerian dago adiskidetzea, bere kasuan, elkartasun eta elkarbizitzarako, beharrezko izango dela iraganaren balorazio kritikoa, egindako kaltea aitortzea eta ordaina eskaintzea.

Gatazka eta inposaketa dinamikak ezabatzeko gai izan behar dugu, harreman pertsonalak, sozialak eta politikoak berriro gizatiartu behar ditugu.

Banaketa pairatu dugu, elkarbizitzaren ezina.

Badakigu elkarbizitzak berarekin dakartzala ezberdina onartzea, bakoitzak bere ardurak hartzea eta pertsona guztien duintasuna sustatzea.

Bakea eta elkarbizitza dira gure aukerarik nagusienak.

Garrantzitsuena da aurrera egitea, arinkeriatan edo premian erori gabe, elkarrekin egitea.

Egunotan ospatzen dugu Emakume Abertzale Batzaren fundazioaren 90. urteurrena. Emakume aitzindari haietako baten hitzak hartuko ditut orain. Nekane Legorburuk Guda Zibilaren ostean esan zituen hitzak dira. Ematen du gugan pentsatu zuela zera esan zuenean:

“Ez ezazue Euskadiren etorkizunaren minutu bakarra alferrik galdu, esfortzu handia eman dugulako, odol asko, malko asko ...”.

Bere hitza da gaur, neure hitza.

Jaurларitza berriaren konpromisoa izango da aukera hau sortaraztea.

Gobernuaren helburua izango da euskal gizarte osoari dagokion egitekoa erraztea. Eta gizarte hori guztiok ordezkatzeko dugu orain.

Behin betiko bakea eraikitzen eta Elkarbizitza bilatzen lagundu behar dugu.

Hainbeste nahi eta desio dugun hori lortzeko gai izan behar dugu.

Badakit, alor honetan ere, Gobernu berriari dagokiola lehen ardura, lehen egitekoa. Guztiz konprometituta gaude ibilbide partekatua sustatzeko eta marrazteko.

Nire konpromisoaren abiapuntuan dago "Bake eta Giza Eskubideetarako Euskal Egitasmoa" elkarrekin egitea eskaintzea.

Beharrezko gerta daiteke egindako bidearen ebaluazio kritikoa, eta ez dugu baztertuko. Garrantzitsuena da ariketa horrek elkarrekin egin beharko dugun bidea zehazten laguntzea.

El compromiso del próximo Gobierno Vasco se asentará también en la semilla que ha supuesto la constitución de la “Ponencia de Paz y Convivencia” que alumbró el Parlamento Vasco este mismo año 2012.

Hemos avanzado en el reconocimiento y la reparación de las víctimas del terrorismo.

Hemos iniciado el camino del reconocimiento y la reparación de las víctimas de los abusos policiales.

Hemos compartido, en el pasado ya, y mayoritariamente, la conveniencia de una política penitenciaria más flexible, adaptada a la nueva realidad.

Doy mi apoyo para la continuidad de esta Ponencia reformulada en este Parlamento. Por supuesto a la luz ahora de la nueva representación política que nos convoca.

Gure derrigorra da, "Oroimenaren, Elkarbizitzaren eta Giza Eskubideen Institutua" sortzeko behar den konpromisoa eskaintzea .

Gobernu berriak Institutu hau egiteko lanari ekingo dio giza inbertsioa bailitzan. Inbertsio kulturala, hezkuntzazkoa eta soziala.

Biktima guztiei oroimena eta aitortza eskaintzeko gogoan oinarrituta. Eta, aldi berean, bakea eta giza eskubideak nagusi izango diren kultura sustatuz .

Hauek dira Bake eta Elkarbizitzan aurrera egiteko ditudan proposamenak.

Gure Herriak beharrezko duen egitasmoa da.

Jaun andreok.

Horixe dugu Euskadiren iragana eta etorkizuna lotzen dituen belaunburua.

Gizarte honek zintzotasuna eskatzen digu, eskuzabaltasuna, helburu gorenei begiratzea.

Xede horrekin, gure ahalegin osoa jarriko dugu: **borondatea, gogoia eta sen ona.**

Den-dena, guk guztiok partekatzen dugun helburu nagusiaren zerbitzura:

Bakea eta Elkarbizitza izan daitezela, Legebiltzar honetan ordezkatuta dagoen gaurko euskal gizarteak biharko euskal gizarteari utziko dion ondare bikaina.

Bide honetan, Eusko Legebiltzarra izango da politika publiko guztiak eta letra handiz idatzitako Politika garatzeko giltzarri eta muina.

Gu guztiok astero elkartuko gara Ganbera honetan.

Elkar ikusiko dugu, konplizitateak bilatuko ditugu, elkarrekin hitzartuko dugu, batzuek besteekin.

Hementxe bertan, gaur ezinezko iruditzen zaizkigun hurreratze eta aliantzak ezagutuko ditugu.

Gure hitzak eta hitzaldiak batzuetan izango dira bestetan baino beroagoak, baina hemen egongo gara, elkarrekin, astero.

Horregatik, eztabaida leku honek izan beharko du, behin betiko **Bakean, Elkarbizitzan eta Elkartasunean aurrera egiteko tresna.**

Horretan ere izan behar dugu eredugarri.

Benetan motibagarria da, aldi berri hau orain dugun askatasun eta aniztasun egoeran hastea.

Motibagarria da, etorkizunera begira itzaropenez betetako begirada baimentzen digulako, orain aldi latza dugun arren.

ESTATUS POLITIKO BERRIRAKO AKORDIOA. AUTOGOBERNU ZABALAGOA, ONGIZATE MAILA HANDIAGOA IZATEKO.

Jaun-andreok:

Nire hitzaldiaren hasieran aipatu ditut ideal politikoak, eta Eusko Legebiltzar honetan aztertzeke, onartzeko eta martxan jartzeko ideiak.

Gu guztiok jabetu gara hamargarren legealdi honek hasiera emango diola aldi berriari, hasiera Euskadin ziklo politiko berriari.

Trantsizio berrian aurkitzen gara. Euskal trantsizioa.

Duela 35 urte inguru, Estatutuaren inguruko akordioa egin genuenean, diktadura aldi luze eta gogorraren ostean egin genuen, aurretik guda zibil ankerra bizi genuelarik. Ordutik aurrera, Euskadik ibilbide luzea egin du autogobernuarekin. **Orain, dena aldatu da, eta guztiok dakigu hori.**

Gure barne eszenatokia aldatu da.

Gaur egun, indarkeriarik edo terrorismorik gabeko aldi berria dugu aurrean.

Atzean utzi dugu terrorearen diktadura, eta Ganbera honetan ordezkaturik dauden askatasuna eta demokrazia besarkatu ditugu.

Autonomiek Estatuaren egituraketan izan duten kontzeptua aldatu da.

Oraingo egunotan, hautsita geratu da eredu autonomikoan zegoen konfiantza.

Krisialdi ekonomikoak agerian utzi du nazio errealitate ezberdinak autonomia homogeneizatuarekin berdintzeko ezarri zen ereduaren ahultasuna.

Espainiar Estatuak orain ikusten du Autonomi Erkidego batzuek administratzen dituzten eskumen batzuk Estatuari itzuli nahi dizkiotela.

Baina, aldi berean, beste Erkidego batzuk- **errealitate nazional garenok**- oraindik transferitu ez zaizkigun eskuduntzak eskatzen ari gara. Honekin batera, gure nazio errealitate bereziaren aitortza eta alde biko berme sistema barnean hartuko dituen aldarrikapen historikoa mantentzen ari gara.

El denominado Estado Autonómico ha cambiado, de la misma forma que ha cambiado también el marco europeo.

Hoy afrontamos una nueva realidad de integración europea que ni siquiera existía para nosotros en el momento de la aprobación del Estatuto de Gernika en 1979, que ni tan siquiera aparece citada en la formulación estatutaria que nos cobija política e institucionalmente.

Formamos parte de Europa, de una Europa que ha avanzado en su integración desde el respeto a la diversidad. Una diversidad cultural y lingüística de la que nuestra identidad vasca es muestra viva y que enriquece al conjunto de nuestra Comunidad.

En este marco, la identidad propia es considerada como un lazo que garantiza la Unión y no la separación.

Es en este marco europeo en el que hemos de impulsar la cooperación transfronteriza, fijándonos como objetivo **la creación de la Eurorregión, tanto en su concepto económico como político.**

Euskadi es parte de una Europa que ha crecido y se va desarrollando, se va integrando económica, cultural, comercial y financieramente.

Formamos parte del euro y del sistema financiero europeo, que conoce, reconoce y asume nuestro propio modelo de Concierto Económico.

Vivimos una Europa que condiciona hoy, en gran medida, nuestra realidad y nuestras decisiones políticas y económicas.

Iniciamos un nuevo tiempo, y de la misma manera que nosotros miramos a Europa, también esta nueva Europa está mirando hoy a Euskadi.

Soy consciente, y creo que lo hemos de ser todos, de la oportunidad que se nos presenta.

La oportunidad de actualizar nuestro estatus de autogobierno sobre una base acordada y compartida por todas las sensibilidades políticas aquí representadas.

Gure proposamena da alternatiba politiko guztiei atea irekiko dien Lan Taldea eratzea. Ideal guztiak barnean hartuko dituen, batasun konstituzionalaren banaezintasuna zein independentzia defendatzen dituztenak.

Euskal hiritargoa izan da horiek guztiek Legebiltzar honetan ordezkaturata egotea nahi izan duena.

Eta proposamen guztiek behar dute defendatuak izateko aukera.

Guri dagokigu eztabaidari bidea ematea, ideia guztiak aurkeztu ahal izatea, etorkizunerako elkarbizitza erdua adosterik izan dezagun.

Aniztasunean sinesten dut.

Ezberdinen arteko akordioan.

Benetan uste dut akordio hau egingarria dela, aldi honetan eta toki honetan.

Demokrazia eta ituna binomioa partekatzen dugu guztiok.

Demokrazia eta itun horiek errespetatuko dituen proposamena planteatzen dut, Euskadirentzako estatus berria egiten eta onartzen lagunduko diguna.

Bide berri hau ibiltzeko akordioa.

Queremos avanzar en un proyecto político y jurídico compartido.

Un proyecto que desarrolle la formulación del “derecho a decisión y su ejercicio sujeto a pacto”, a la búsqueda de su legitimación social.

Creo firmemente que en el inicio de esta décima legislatura, se dan cita las condiciones que nos permiten hacer nuestras las palabras formuladas por el primer Lehendakari de Euskadi, José Antonio Agirre:

“Miradnos a través de nuestra alma, comprendednos, respetadnos, dejadnos que nos gobernemos libremente, que ya tenemos mayoría de edad”.

Tenemos mayoría de edad.

Tenemos ante nosotras y nosotros la oportunidad de defender, debatir y acordar en el Parlamento Vasco el Nuevo Estatus para la Euskadi del futuro.
Una oportunidad histórica que nos corresponde hacer realidad.

GOBERNU BERRIA.

Hauek dira legebiltzarkide jaun andreok, orain hastera goazen aldi berrirako planteatzen ditugun hiru konpromiso nagusiak.

Gobernu berriak ausardiaz ekingo dio aldi berri honi, ekimena adierazteko borondatean oinarri harturik.

Berriz esan nahi dut hau: oraingo errealitateaz jabeturik nago, gizartea ziurgabetasun maila handia pairatzen ari dela, eta zorrotzagoa izango dela erakunde publikoek gauzatu beharko dituzten ekimenekiko.

Lidergoa eskatzen zaigu, gizarteak merezi duen konpromiso politiko eta publikoa berreskuratzeko.

Errealitate honetaz jabeturik, erabaki eredugarria hartzea planteatzen dut.

Aukeratua banaiz, Eusko Jaurlaritza berria, murriztagoa izango da.

Bizi dugun atzeraldi eta langabezi egoera honetan, zorioneko gara lan egiteko aukera dugunok. Aparteko ardura bat dugu gizartearekin. Gehiago lan egin beharko dugu, baliabide falta hori lan handiagoarekin osatu beharko dugu, pertsonalki zein taldeka.

Hauxe izango da Eusko Jaurlaritza berriaren zuzendaritza-taldea osatuko dutenek hartuko duten lehen konpromiso pertsonala.

Konpromiso hau, Administrazio Publiko osoarentzat ere nahi dugu eredugarri eta erreferentzia izatea.

Erakunde guztiok, funtzio publikoa bere osotasunean, doikuntza eta gastua murrizteko aldia bizitzen ari gara, eta biziko dugu.

Uste dut inor ez dagoela soberan.

Orain bai, argi izan behar dugu, lan egin beharko dugula gizartearen zerbitzura, krisiaren ondorioak arintzeko eta Europa krisitik irteten hasten denerako, ahalik eta prestatuen eta lehen lerroan egoteko.

Eusko Jaurlaritzak baliabide publikoak zorrotzasun osoz eta austeritatez kudeatuko ditu, gure Herriko enpresa eta familiak egiten ari diren antzera.

Zentzu honetan, nahiago izan dut lehen urratsa nik neuk ematea.

Jaun andreok, honen bidez iragartzen dizuet **Euskadiko demokraziaren historia osoko Jaurlaritzarik murriztuena izango dugula.**

Jaurlaritzaren egitura murriztuko dut, Sail eta Sailburu kopurutik hasita.

El nuevo Gobierno será más reducido y será también menor la estructura de cada Departamento, con la consiguiente reducción de altos cargos y personal de designación.

Planteo, a su vez, reordenar y simplificar la estructura del sector público dependiente de las sociedades y organismos públicos de la Comunidad Autónoma Vasca.

El compromiso de reducción de esta estructura se aproximará al objetivo del 20%.

Soy consciente de la realidad institucional y de la realidad presupuestaria que estamos viviendo y vamos a vivir.

Concedor de esta realidad, voy a optar por dar ejemplo, adoptando decisiones de ajuste en la propia estructura de Gobierno.

Lo hago y haré sabiendo que se trata de decisiones que se pueden proponer y aplicar también en el conjunto de la Administración pública, porque entiendo que este ajuste en los momentos de contracción va a ser sinónimo de fortaleza en los momentos de expansión.

He defendido siempre que la estructura institucional vasca se ha demostrado eficaz.

Más efectiva en sus resultados prácticos que los modelos de su entorno.

Nuestra arquitectura institucional ha funcionado, la estructura se ha soportado porque sus diferentes componentes han actuado como contrapeso, han funcionado como elementos de equilibrio interno.

Con esta estructura hemos conseguido garantizar la cohesión y la igualdad, la vertebración social y territorial con alta eficacia, configurando una sociedad económicamente desarrollada y socialmente cohesionada.

Es precisamente esa eficacia la que nos hace ver que **corresponde ahora adecuar y actualizar esta arquitectura institucional propia.**

Lo hacemos con objeto, precisamente, de reforzar el modelo.

No voy ni vamos a rehuir ningún debate sobre la estructura institucional de Euskadi.

Corresponde a este Parlamento avanzar en la aprobación de una Ley Municipal, así como plantear las reformas que se consideren necesarias, tanto en la legislación sectorial, como en la Ley de Territorios Históricos o en la propia norma Estatutaria.

Orain bai, eztabaida honi ekiteko orduan, ezin dugu errealitate ukazina ahaztu.

Gaur egun, gure inguruan, Erkidego bat baino gehiago dago, Euskadirentzako pribilegiotzat jotzen duena, gure Herrian bertan batzuek gutxiesten edo kendu nahi duten berori.

Ondo kostata lortu dugu Europak gure berezitasun ekonomikoa aitortzea.

Kanpotik, Pirinioetako alde bietatik, batzuek arrakastatzat joko lukete Euskadik bere egituraketa instituzionalaren zati bat galduko balu.

Guk ez dugu gure antolaketa instituzionalaren inguruko ez bai eraikitzailek saihestuko.

Are gehiago esango nuke, hasiera baterako planteatu nahi ditugun erabakien bidez, mezu argia helarazi nahi genioke gizarteari: **Gobernu berriak ez die eztabaida luzei itzarongo austeritate eta zorrotasun neurri batzuk hartzeko.**

Badakit oraingo zein etorkizun hurbileko egoera ekonomikoak Administrazioa murriztea eskatzen digula.

Badakit hore eta beraz nire Gobernu proposamenean aplikatzen hasia naiz:

- Austeritatea Gobernuaren egituran.
- Funtzionamendurako ohiko gastu partidak murriztea, eta

- Sozietate eta Erakunde publikoetako gastua murriztea. Sozietate eta Erakunde kopurua ere murriztuko dugu, baina beren eraginkortasuna handitzeko, Administrazio orokorrarekin egingo den zentzu berean.

Denborak esango digu egitura hori ote den egokiena, edo modifikatu behar ote den. Momentuz, bidea hasiko duen Jaurlaritzak errealitate murrizta izango du.

Horri lotuta dago, baita ere, Gobernuaren jarduna gardenagoa izango delako konpromisoa, Gardenagoa, hurbilagoa, hiritar guztientzat eskuragarriagoa. Hala eskatzen digu Europako herrialde guztietan hedatzen ari den gobernu berriaren praktikak.

Gardentasuna eta herriaren parte hartzea.

Parte hartzearekin dugun konpromisoa, gardentasunetik hasten da.

Bere helburuak lortzearen, konpromiso nagusia elkarrizketarekin eta adostasunarekin hartuko duen Eusko Jaurlaritza.

EUSKAL ADMINISTRAZIOETAKO AURREKONTUAK.

Elkarrizketa eta adostasuna dira ezinbesteko tresnak proposatu ditugun erronkei ekiteko. Premiazkoena da, urteko aurrekontuak eta egonkortasuna bermatzen laguntzea gure Erkidegoko erakunde esparru guztietako funtzionamendu oinarritzkoan.

Azken hiru urteotan lortu duguna, hurrengo urterako ere lortu nahiko nuke.

Lehenago azaldu dut aurkitzen garen testuinguru ekonomiko latza.

Jakin badakigu, datorren urterako aurrekontuetarako gutxienez 1.400 miloi euro gutxiago dauzkagula.

Horixe da izango ditugun aurrekontuen errealitatea.

Hauxe dugu abiapuntu ekonomikoa, Eusko Jaurlaritza berriak legegintzaldi hasieran izango duena.

Gobernu berriaren konpromisoa izango da urtearen lehen hiruhilekoan, 2013. urterako aurrekontu errealistak proposatzea.

Aurrekontua da erakunde publikoek kudeaketarako duten tresna nagusia. Arlo praktikoan, hiritar guztien arazoak konpontzen laguntzen duen tresna da, beren eskari eta beharrezanean erantzuteko.

Beraz, hurrengo ekitaldirako Aurrekontuak premiaz onartzeko dugun beharra planteatzen dut.

Orain bai, aurrekontuak onartzearen truke, **inori ez diogu “txeke zuririk” eskatu.**

Indarrean dagoen Akordioa berradostea eskatzen ari gara.

Ardura izpiritua eta lankidetzeta, akordiorako prestutasuna dira euskal erakunde publikoetan azken hiru urteotako aurrekontuak onartzera eraman gaituenak.

Este Acuerdo de estabilidad institucional y presupuestaria fue posible hace tres, dos y un año.

Considero que hoy es más necesario que nunca, porque las circunstancias económicas son más duras que nunca.

Llevamos varios años sufriendo una crisis económica que afecta negativamente a los ingresos fiscales y a los recursos públicos.

He presentado anteriormente los indicadores económicos que tenemos para el próximo ejercicio.

Ante esta realidad que todos padecemos, **este Acuerdo de estabilidad se hace más necesario que nunca, y en este sentido lo propongo.**

Con ese propósito reclamo a todas las formaciones presentes en la Cámara un ejercicio de responsabilidad.

Intentar encontrar soluciones a los problemas que afectan a la sociedad vasca no es solo responsabilidad del Partido Nacionalista Vasco o del futuro Lehendakari.

Compete a todos. A quienes creen que representan un modelo alternativo y a quienes han ostentado el liderazgo institucional en estos últimos años.

En situación de normalidad podría entender que algunas formaciones interpretaran el proceso presupuestario como un punto de contraste en el que evidenciar el perfil político de cada cual. Pero en la situación de emergencia nacional, de emergencia económica que vivimos, no entendería, ni tan siquiera intelectualmente, que alguien se negara a arrimar el hombro.

Ez dizuet "txeke zuria" sinatzerik eskatuko, ezta "kromoak trukatzerik" ere.

Gurekin, Gobernu berriarekin, Herri honekin duzuen ardura partekatzeraz gonbidatzen zaituztet. Hona hemen hitzordu eskaintza.

Benetan esaten dizuet, hurrengo Lehendakariak eta bere Gobernuak ahalegin guztiak eta bi egingo dituztela, Ganbera honen gehiengo egiaztagarria hurrengo aurrekontuen eta bertan adieraziko diren helburuen ardura-kide izan eta sentitu dadin.

ZERGA SISTEMAREN ERREFORMA.

Mi compromiso parte de la base de combinar el mantenimiento de las políticas sociales, con la austeridad y rigor en el gasto, pero es evidente que tendremos que hacer más.

En este sentido, y también durante este último mes y medio, hemos encontrado amplias coincidencias en la necesidad de acordar, en los ámbitos institucionales competentes, una reforma del sistema tributario.

El nuevo Gobierno va a ser partícipe de este objetivo desde el respeto a los ámbitos competentes.

Adoptaremos también como prioridad el compromiso compartido con una nueva política fiscal y en la lucha contra el fraude.

Parto de una primera constatación, como es la necesidad de mantener y reforzar los principios de equidad, progresividad, neutralidad, transparencia y simplificación que todos compartimos.

Gutziz jabetuta nago, zerga politikoa are eraginkorragoa izango dela, hausnarketa partekatutik abiatzen baldin badugu, eta epe ertain eta luzera begira.

Fiskalitateak ziurtasuna bermatu behar du.

Hala eskatzen digute eragile ekonomikoek, enpresek eta familiek ere.

Baldintza horietan oinarrituta, Gobernuak beharrezko erronka gisa planteatuko du hiru Foru Aldundiekin lankidetzeta eta koordinazio eraginkorra lortzea.
Zergei buruzko erabakiak elkarrekin kudeatzeko tresnak eta foro egokiak baditugu.

Modu osagarrian, Kontzertu Ekonomikoaren ahalmenen proiektzio eta garapenerako urratsak ematea planteatzen dut.

Kontzertu Ekonomikoa zabaltzeko bidea bultzatzea proposatuko dugu.

Itunpeko zerga guztiak arautzeko gaitasuna nahi eta behar dugu. Kontzertazio bera beharko dugu gainerako zerga mota guztietarako.

Herrialde erakundeekin lankidetzan eta koordinazioan, Gobernu berriak ahalegin berria egingo du gizarte zerbitzuen finantzaketaren jasangarritasunaren helburua lortzeko. Krisi garaietan okerren daudenei babes eta solidariotasuna bermatzeko beharra partekatzen dugu. Zerbitzu hauen prestazioa gaurko eta biharko bermatzea.

Jaun andreok:

Honaino beraz, hauexek dira hurrengo legegintzaldirako aurkeztuko dugun egitasmoaren ildo nagusiak.

Ekonomia berrabiatzeko beharra, berriro hazteko eta enplegua sortzeko .

Bakea eta Elkarbizitza indartzeko beharra.

Aukera hau Herri gisa hazteko baliatzeko beharra, Euskadiren etorkizunera begira, Akordio politiko berria lor dezagun

LA RECUPERACIÓN DEL SENTIDO ÉTICO DE LA POLÍTICA.

Berriro esan nahi dut, gure arteko topaketa eta elkarriketetan ikuspegi berbera partekatzen dugula sumatu dudala. "Ekonomia moral" deituko genukeenaren aldeko apustua, hau da, kooperazioaren bidea jorratzeko borondatea.

Entiendo este término como una visión de la colaboración y la cooperación en aras del bien común que no deje a nadie atrás.

Euskadi es la cuna de un modelo cooperativista, un modelo comprometido con la formación y el empleo, que ha sintonizado con ciertos ideales cooperativos que forman parte de la idiosincrasia de la sociedad vasca.

Es este espíritu de cooperación el que debe llevarnos a trabajar juntos, sin dejar a nadie atrás. Desde el esfuerzo colectivo, apretándonos el cinturón, primando ante todo la formación y el empleo, creyendo en nuestros propios medios, abriendo las empresas a los nuevos mercados con decisión

En Euskadi conocemos bien este compromiso.

Este es nuestro modelo.

Compartir los problemas contribuye a poder compartir las soluciones.

Es indudable que todas y todos los aquí presentes compartimos teóricamente **la necesaria recuperación del sentido moral de la política.**

El valor de la acción política como servicio a la ciudadanía.

El valor de la acción política en la garantía de atención a las personas, en el compromiso con la equidad y la cohesión social.

Ziur nago, pertsona guztien duintasuna, integrazioa eta oreka bermatuko duen Euskadiren eraikuntzarako helburua partekatzen dugula.

Konpromisoa berreskuratzea, ekimen politikoaren helburua eta zentzua berreskuratzea izango da batuko gaituen lana. Gizarte honen aurrean partekatzen ditugun helburuak lortzen lagunduko diguna.

Helburu hauek dute arrazoi bat eta norabide bat. Hartzekodun bat dute, pertsonak. Eusko Jaurlaritza berriak pertsonen integrazioa eta duintasuna lehenetsiko du, Euskadi egitasmoa partekatuko dugun pertsona guztiena.

Aldi berria hastera goaz.

Elkarrekin lortuko dugu. Elkarrekin Euskadi instituzionalizatzeko prozesuan aurrera egin eta hobetu.

Begirada lehenagoko hiru hamarkadetan jartzen badugu, asko aurreratu dugu.

Orain, etorkizunari begiratu behar diogu, eta elkarrekin are urrats handiagoak eman.

Ete Parlamento y el nuevo Gobierno representan el núcleo en la búsqueda de los nuevos caminos para avanzar como País.

Nuestros retos son la reactivación económica y el empleo, la consolidación de la Paz y la Convivencia y un Nuevo Estatus de futuro para Euskadi.

Propongo un espíritu nuevo para un tiempo nuevo.

Es tiempo de aportar y no sólo de exigir.

Un tiempo para que Euskadi recupere la confianza en sí misma.

Un tiempo para que nuestro Parlamento sea el foro de diálogo, debate político y decisión.

Un tiempo para la Euskadi que queremos:

Una Euskadi sin violencia.

Una Euskadi con el empleo, con la economía productiva, abierta al mundo.

Sostenible, solidaria, líder en Sanidad y Educación.

Una Euskadi que apuesta por la cultura y la juventud, comprometida con el euskera y la convivencia lingüística.

Una Euskadi dueña de su propio destino.

Erronka premiazkoak, larriak, garrantzitsuak eta esanguratsuak izango ditugu.

Lehen hitzaldi honetan, proposatzen ditugun Herri helburuak aurkeztu ditut:

Biziberritze ekonomikoa. Enplegua. Bakea. Elkarbizitza. Estatus berria.

Izpiritu berria proposatzen dut, aldi berri honetarako.

Ekarpenak egiteko garaia dugu,

Adostasunak bilatzeko garaia.

Aldi berria, Euskadik konfiantza berreskura dezan.

Gure Legebiltzarra elkarriketarako, ezbai politikorako eta erabakiak hartzeko tokia izan dadin.

Nire onena, zuzendu nahi dudan Jaurlaritzaren onena, emateko prest nago.

Zuon guztion konpromisoa ere espero dut.

Heria dugu zain.

Euskadik gure indarrak batzea eskatzen digu.

Gure arteko ezberdintasun logikoak bazterrean utzirik, bidean aurrera egiterik izan dezagun.

Prest nauzue aurrerako urratsa emateko.

Bide horretan aurkituko nauzue.

Jaun andreok, eskerrik asko!